Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 52. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 19-го БЕРЕЗНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 19, 1985 No. 52. VOL. XCII

В. СТУСОВІ ЗАГРОЖУЄ СМЕРТЬ

Джерзі Сити, Н. Дж. — На Захід надходять вістки, що Василеві Стусові, 47-літньому борцеві за національні і людські права України, в'язневі пермського концтабору (ВС 389/36-1) грозить передчасна смерть.

Останні вістки про нього були ще в жовтні минулого року.

В. Стус хворіє на нирки, в нього постійно напухлі суглоби, підвищена температура, вирізано ¾ шлунка, він ледве може стояти на ногах.

„Все написане відбирають у нього, навіть переклади віршів Гете, Рімбо і Бодлєра. Хтось із внутрішнього міністерства СССР мав навідатися до нього і намовляти його зректися своїх поглядів", — згадує швайцарський інститут „Віра в 2-му Світі".

У 1984 році згинули Валерій Марченко, Юрій Литвин та Олекса Тихий. Ю. Бадзьові також загрожує смерть.

В. Стус закінчив Донецький педагогічний інститут, працював учителем, робітником. Він талановитий поет і літературний критик. У 1964 році став аспірантом Інституту Літератури Академії Наук УССР, звідки його звільнили в вересні 1965 року. За виступ на захист заарештованих українських інтелігентів був постійно переслідуваний. У червні 1966 року був звільнений з посади старшого наукового співробітника Державного історичного архіву в Києві.

Уперше був арештований у січні 1972 року і засуджений у Києві у вересні того ж року на 5 років табору суворого режиму і 3 роки заслання. Ув'язнення відбув у Мордовській АССР, заслання — в Магаданській області. Після повного відбуття покарання повернувся в Україну і жив у Києві. За участь в Українській Гельсінській Групі був заарештований і засуджений 1980 року на 10 років ув'язнення і 5 років заслання.

Безкомпромісова постава В. Стуса, який не дався „перевиховати", який, ще будучи на засланні в Магаданській області, заявив: „Я український патріот, громадянин суверенної української держави, я люблю мій український народ, почуваю себе вірним сином його".

Ця його неухильна постава викликала фактично вирок суду, який безпідставно навантажив тяжкохворого Стуса 15 роками смертельної каторги.

Відзначать 100-ліття ілюстратора Шевченкових творів

Монтреаль (УБ). — Тут робляться заходи для відзначення 100-ліття з дня народження видатного українського маляра-портретиста і графіка Петра Носка (1885-1976).

Плянується влаштувати меморіяльну виставку його оригінальних мистецьких творів, а теж репродукцій, що зберігаються в посіданні дочки Тетяни Носко-Оборонів в Ляшіні, Квебек, Канада.

Петро Васильович Носко особливо відомий як ілюстратор творів Т. Шевченка, зокрема його „Кобзар", видавництво „Сяйво", Київ 1927 рік, який у цілому був ілюстрований ним.

До участи у виставці запрошено колишніх учнів і приятелів мистця, наприклад, інж. Юрія Повстенка з Вашінгтону, мистця Володимира Шаталова з Філядельфії, Зою Жолохівську з Клівленду та інших.

Плянується також видання мистецького каталогу та перевидання ілюстрованих П.В. Носком творів, зокрема згаданого „Кобзаря" з 1927 року, казок М. Коцюбинського з ілюстраціями мистця.

Р. ДОНОВАН ЗРЕЗИҐНУВАВ ЗІ СВОЄЇ ПОСАДИ

Ню Йорк. — Секретар Департаменту праці ЗСА Реймонд Донован подав просьбу про резиґнацію в п'ятницю, 15-го березня.

Протягом кількох років Р Донован і його прихильники вели боротьбу з прокуратурою і слідчими поліції та ФБІ за те, щоб обвинувачення, висунуті проти секретаря, були зняті.

Президент Роналд Реґен, який особисто в 1981 році запропонував кандидатуру Донована на пост секретаря Департаменту праці, залишався на стороні Донована до останнього дня. Але в п'ятницю Донован подав президентові просьбу про резиґнацію, і Реґен з жалем її прийняв. Щож привело Донована до відставки?

Реймонд Донован

В кінці 1960-их і в 1970-их роках Донован був віцепрезидентом великої будівельної компанії в стейті Ню Джерзі. На цьому пості він прекрасно зарекомендував себе. Але специфіка американських будівельних організацій така, що в процесі праці вони мають справу з керівниками профспілки, дістають грошові фонди від різних урядових організацій. Ці сфери американського життя постійно викликають підозріння в охоронців закону, бо саме тут існують різні можливості для зловживань.

Коли в 1981 році Реґен призначив 54-річного Донована на пост секретаря Департаменту праці, багато демократів — противників республіканської адміністрації — вирішили, що саме він може стати жертвою у міжпартійній боротьбі.

Вперше обвинувачення проти Донована були висунуті вже в січні 1981 року під час затвердження його кандидатури в Сенаті. Донована обвинувачували в тому, що він як віцепрезидент будівельної фірми і кілька його помічників використали фальшиві документи, щоб дістати від федерального уряду фонди на суму 7,4 мільйона долярів.

Не зважаючи на всі зусилля противників, в 1981 році Доновану вдалося доказати свою невинність і Сенат одобрив його кандидатуру.

Але недоброзичливці Реґена, які хотіли очорнити його репутацію, продовжували атакувати секретаря Департаменту праці. 13 разів „справа Донована" обговорювалася в різних сенатських комітетах, в численних судових інстанціях і засобами масової інформації. І кожний раз Донован твердив, що він ні в чому не винний. І кожного разу обвинувачі відступали, бо ніяких конкретних фактів проти нього не могли знайти.

В лютому цього року проти Донована було висунуто нове обвинувачення. На цей раз його противники організували черговий процес в Бронксі, Ню Йорк. І Донован здався. В п'ятницю він подав президентові просьбу про резиґнацію, заявивши, що він не хоче, щоб гістерія, яку влаштували проти нього, продовжувала кидати тінь на уряд Реґена. Приймаючи резиґнацію секретаря Департаменту праці, президент сказав репортерам: „Рей Донован не вважається винним ні в чому. Я з жалем розстаюся з ним і дякую йому за все те добре, що він зробив для нашої адміністрації."

Р. РЕҐЕН І Б. МАЛРУНІ ЗУСТРІЛИСЬ В КВЕБЕК СИТІ

Квебек Сити, Канада. — Президент Роналд Реґен і прем'єр-міністер Канади та голова прогресивно-консервативної партії Браєн Малруні зустрілись в кінці цього тижня в канадському місті Квебек Сити і, після привітальної церемонії і відзначення роковин св. Петрика (обидва походять з ірляндського кореня), обговорили дві важливі справи, а саме: скріплення повітряної системи З'єднаних Стейтів Америки і Канади і, здавалось дрібну, але таку важливу для канадської економіки справу, кислотного дощу.

Президент Р. Реґен, Перша Лейді Ненсі і деякі дорадники Президента прибули до Канади президентським літаком і зараз таки того самого дня відбулась перша 30-хвилинна зустріч між Р. Реґеном і Б. Малруні з позитивним вислідом щодо контролі кислотного дощу. Реґен найменував колишнього секретаря Департаменту транспортації Дру Люїса на голову американської делеґації, а Малруні Вілляма Г. Дейвіса, колишнього прем'єр-міністра провінції Онтаріо. Обидва, на протязі одного місяця мають покликати до життя спеціяльні комісії для докладного обговорення плянів зменшення загрози від кислотного дощу і свої пляни представити своїм урядам до затвердження.

Б. Малруні назвав цю погодженість великим досягненням і зрушенням з місця преважливої для Канади справи. Президент Р. Реґен заявив, що він дуже задоволений вислідом розмов, бо це дасть поштовх до нових зустрічей між представниками ЗСА і Канади для обговорення усіх важливих справ міжнародної, внутрішньої і оборонної політики.

Бюджет Уряду щораз більше ділить сенаторів

Вашінгтон. — Проблеми затвердження бюджету на 1986 рік, як і цілий ряд інших справ пов'язаних з майбутніми фінансами країни, викликують щораз більший поділ поглядів поміж сенаторами, а також поміж сенаторами і Президентом.

Під кінець тижня в дискусії над пропозицією здержання на рік будь-яку підвишку соціяльного забезпечення незалежно від підвишки видатків на життя виразно показали поділ поглядів поміж сенаторами з Республіканської і Демократичної партій. Провідник республіканців сенатор Баб Дол виразно заявив, що він буде підтримувати таку пропозицію, але його противник сенатор Роберт Бирд, провідник демократичних сенаторів, буде цю пропозицію оспорювати. Справа ускладнена ще й тим, що президент Роналд Реґен також ставиться проти „замороження" платень соціяльного забезпечення.

З уваги на розбіжність поглядів, Президент заявив, що якщо республіканські сенатори будуть оспорювати його пропозиції то 22 із них, які стоять перед виборами у 1986 році, не дістануть його підтримки у передвиборчій кампанії. Один із тих сенаторів, Чарлз Ґреслі з Айови повідомив, що його бюро вже дістало телефонічне повідомлення з Білого Дому, що Президент буде в першу чергу допомагати у передвиборчій кампанії тим сенаторам, які підтримують тепер пропозицію його бюджету та висоту видатків на ракети.

Становище президента Р. Реґена до тих членів законодавчих тіл, які є з Республіканської партії, вказує на те, що він не хоче дозволити щоб його поборювали члени його партії, і що вони мусять показати більшу лояльність та довір'я до його пропозицій.

ЛИТОВЦІ ЗАСУДЖУЮТЬ РОЗШУКИ ЗА „НАЦИСТСЬКИМИ ЗЛОЧИНЦЯМИ"

Чикаґо. — В „Чикаго Трібюн" з 17-го лютого появилась була стаття про відому книжку Аллана Раєна „Тихі сусіди" і акцію Бюра спеціяльних інвестиґацій (ОСІ), яке займається злочинами доконаними під час німецької окупації Східньої Европи.

У відповідь на цю статтю забрав слово керівник Інформаційного відділу Литовсько-Американської Ради о. Джозеф Прунскіс і на сторінках згаданого чикаґського щоденника з 7-го березня в листі до редакції пише: „Особи, які дійсно поповнили ті злочини, мусітимуть відповісти перед установами справедливости, але це недопускальне, щоб американське Бюро спеціяльних інвестиґацій колаборувало з КҐБ, який поповнює такі самі злочини, які колись поповнили нацисти. Чейже Державний департамент постійно інформує нас, що агенції Совєтського Союзу фальшують документи. Отже КҐБ і Совєтський Союз в цілому є відповідальні за стільки ж, якщо не більше жертв голокосту різних народів, як і нацисти. Співпраця Бюра спеціяльних інвестиґацій з КҐБ є недопускальна і безосновна.

З другої ж сторони, висилати громадян, які втратили американське громадянство (стали бездержавними) до Совєтського Союзу, це нічого іншого як ще один голокост, бож вони приречені на знищення в невільничих таборах праці.

І ще одне питання тут напрошується: чому Бюро спеціяльних інвестиґацій не веде акції проти комуністичних злочинців в тих самих країнах, в яких воно розшукує нацистських злочинців?"

Подібного листа до редакції цієї газети написав А.М. Кубіліюс, і він був поміщений в тому самому числі газети.

В Ню Йорку заарештували українців під час демонстрації

Ню Йорк. — В часі демонстрації біля совєтської місії в Ню Йорку у п'ятницю, 8-го березня, яку влаштували члени ТУСМ для протесту проти офіційних відвідин совєтської делеґації в ЗСА під проводом Володимира Щербицького, поліція арештувала накоротко групу з 16-ти студентів, які старалися сидіти біля місії в часі демонстрації.

Демонстранти, яких поліція нараховувала біля сотки, зібралися недалеко совєтської місії, викрикуючи протестаційні слогани та проходжуючись біля барикад. Одна група продерлася ближче і старалася сидіти біля місії так довго, аж поліція силою мусіла їх усунути та перевезти на поліційну станицю, звідки їх опісля випущено.

На демонстрації були представники Ассошієйтед Пресс, „Голосу Америки" і репортери з „Ню Йорк Трібюн". Представники Відділу ТУСМ в Ню Йорку, які влаштували цю демонстрацію, подали до відома американських журналістів, що вони обурені, теплим прийняттям В. Щербицького в ЗСА. Своєю акцією вони хочуть звернути увагу американського світу на те, що В. Щербицький є безпосередньо відповідальний за винищування української культури і за переслідування та ув'язнення безчисленних українських мистців, інтелектуалів та інших, які протиставляться російщенню України.

Зокрема представники ТУСМ підкреслили свої акції для звернення уваги західнього світу на Юрія Шухевича, що вже 30 років карається по совєтських тюрмах і таборах.

УКРАЇНЦІ В КАНАДІ ПОСИЛЮЮТЬ ОБОРОННІ АКЦІЇ

Торонто. — Торонтонські газети „Глоб енд Мейл" і „Сандей Сан" менш-більш об'єктивно поінформували своїх читачів про дальші оборонні акції проти знеславлення українського імени в Канаді. Перша газета писала, що канадці українського походження побоюються, що федеральний уряд заплянував „полювання за відьмами", взявши серйозно до уваги обвинувачення Центром розшуків за воєнними злочинцями, керівником якого є Симон Візенталь, багатьох українців у воєнних злочинах доконаних ними під час Другої світової війни.

Ці й інші інформації появилися у висліді добре запляновaних акцій з метою відбити наклепи українофобів, чи провокаторів.

Одною з таких вдалих українських імпрез був одноденний семінар про „Україну і українців у Другій світовій війні: історія і наслідки", який відбувся в суботу, 2-го березня ц.р. в Інституті св. Володимира в Торонто. Серед учасників семінару були також представники жидівської й інших спільнот, громадян Канади.

У перших трьох сесіях семінару була насвітлена ситуація в Україні перед Другою світовою війною, часи першої окупації західніх земель військами Совєтського Союзу, часи нацистської окупації України, українські військові формації та українсько-жидівські відносини під час гітлерівської окупації України. У цій частині була також насвітлена двофронтова боротьба українського народу — ОУН, УПА, УГВР — проти нацистської Німеччини і комуно-московської імперії і насвітлено ролю Української Дивізії „Галичина", леґіонів „Нахтіґаль" і „Роланд", та інших формацій на східньому фронті з підкресленням, що вони воювали проти тоталітарної совєтської Росії, а не за гітлерівську Німеччину, як дехто намагається інтерпретувати. На підставі документального матеріялу доказано, що всі ці формації, зокрема І УД УНА, не мали нічого спільного з воєнними злочинами чи вбивствами жидівського населення і ніколи не воювали проти західніх альянтів.

Підкреслено факт, що тисячі українців воювали в альянтських арміях, особливо в американській і канадській на протинімецькому фронті.

В аспекті українсько-жидівських стосунків стверджено, що у війні проти совєтської Росії українці були змушені поборювати також ворогів української державности, особливо тих, які були на послухах Москви. Вказано також на дію Українських Церков і на їхню ратункову акцію жидів. Гідним прикладом була постава Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького, який словом і ділом став в обороні жидів, що сьогодні можуть посвідчити ще живі свідки цих подій.

У цих справах з української сторони становище займали: Орест Субтельний, Богдан Кравченко, Тарас Гунчак, Петро Потічний і Мирослав Юркевич.

У черговій сесії: „Альянти і поповнені українські політичні біженці" Марк Р. Елліот намагався дискредитувати українську політичну еміґрацію і називав її „коляборатнською", а Любомир Луцюк, спеціяліст з ділянки української повоєнної еміґрації, насвітлив на базі документів ролю і завдання І УД УНА. Луцюк використав для насвітлення цієї справи ревеляційну кореспонденцію між канадським урядом, Комітетом Українців Канади і Жидівським Конгресом, який вже тоді закидав Дивізії „коляборацію" з німцями.

Найбільш актуальною справою, з точки зору полювання за воєнними злочинцями, був панель на тему: „Обслідування воєнних злочинців сьогодні". У цьому панелі взяло участь кілька доповідачів із ЗСА. Усі погоджувалися в тому, що треба обслідувати разом з нацистськими воєнними злочинцями також і большевицьких злочинців, незалежно від національної приналежности оскарженої особи і у злочинах проти людства. Пол Зумбакіс, адвокат із ЗСА, висловив погляд, що Бюро спеціяльних інвестиґацій (ОСІ) колаборує з КҐБ. Це твердження він умотивував тим, що Москва вважає усі справи, якими займається ОСІ політичними, а всіми політичними справами в СССР відає КҐБ. Його заключенням було, що КҐБ інфільтрувало американську юридичну систему.

Роман Купчинський, директор Дослідного Товариства „Пролог", докладно з'ясував кампанію дезінформації КҐБ по цій лінії, яке хоче дискредитувати в очах Заходу українську націоналістичну антисовєтську еміґрацію. Роман Востокас, професор із ЗСА, висунув

(Закінчення на стор. 3)

ТІЛЬКИ ДВА СЕАНСИ ФІЛЬМУ „В'ЯЗЕНЬ ХРИСТА РАДИ"

Ню Йорк. — У зв'язку з місією Отців Василіян у приміщенні Академії св. Юра, фільм п. з. „В'язень Христа ради", продукції Ярослава Кулинича, у якому показано кадри з життя, діяльности, відвідин українських поселенців в багатьох країнах світу і похорони Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого, буде висвітлений тільки два рази о годинах 2-ій і 6-ій у згаданій Академії при Шостій вулиці.

ВИСВІТЛЕННЯ ФІЛЬМУ ПРО УНС

Джерзі Сити, Н. Дж. — В неділю, 24-го березня ц.р., о год. 3-ій по полудні тут в Українському Народному Домі, при 90-96 Фліт вулиці, буде висвітлений документальний фільм продукції Славка Новицького п. з. „За стерном долі". Наратором у фільмі є відомий фільмовий і телевізійний артист українського роду Джек Пеленс (Палагнюк). Після оглядин фільму — кава і солодке. Імпрезу організують Надгудсонська Округа УНС і Культурно-розвагове товариство.

ЗБОРИ ТОВАРИСТВА ПРИХИЛЬНИКІВ МУЗЕЮ НЕ ВІДБУДУТЬСЯ

Бавнд Брук, Н. Дж. (Канцелярія Митрополита Мстислава). — Установчі Збори Товариства Прихильників Музею при Церкві-Пам'ятнику не відбудуться у суботу, 23-го березня ц.р., з огляду на те, що відбудеться Великий Здвиг для покликання до життя Всегромадського Комітету для відзначення 1,000-ліття Хрищення України.

Дату Установчих зборів буде подано пізніше.

В СВІТІ

РЕЧНИК БІЛОГО ДОМУ, заступник пресового секретаря Леррі Спікс, заявив кореспондентам в кінці минулого тижня, що президент Роналд Реґен, після консультації в тій справі з державним секретарем і секретарем Департаменту оборони, зарядив частинну евакуацію персоналу американської амбасади в Бейруті, після того, коли стало відомо, що мусулманські терористи заплянували акції проти американських інсталяцій і осіб. Сам амбасадор ЗСА до Ливану Реджиналд Бартоломю покищо залишився на своєму пості. Спікс не виявив куди були вивезені решта персоналу амбасади і не бажав відповідати на запитання чи службовці повернуться до Бейруту як ситуація заспокоїться. В сторону Ливану пливуть кілька американських воєнних кораблів, між ними літаконосець „Айзенгавер", але Пентагон не говорить, яка ціль їхнього прибуття.

ДИКТАТОР КУБИ, ФІДЕЛЬ Кастро, який до речі, чомусь не взяв участи в похоронах совєтського лідера Константина Черненка, вдруге зустрівся з „президентом" Нікараґуа Данієльом Ортеґою для обговорення проблем в Центральній Америці. Ортеґа зупинився в Гавані в дорозі з Москви, де він зустрічався з новим генеральним секретарем ЦК КПСС Михайлом Горбачовим. З Гавани нікараґуанський лідер полетить до Бразилії, щоб там взяти участь в інавґурації президента Танкредо Невеса. Політичні спостерігачі кажуть, що Ортеґа інформував Кастра про свою розмову з Горбачовим і консультувався з ним у справі відтягнення з Нікараґуа кубинських „дорадників".

ПРОЗАХІДНИЙ ВИЗВОЛЬНИЙ рух в Анголі звільнив, згідно з ранішою обіцянкою, 22-ох засланців, в тому числі двох американців, і передав їх в руки представників Міжнародного Червоного Хреста. Про звільнення засланців повідомив речник уряду Південної Африки, яка погодилася бути посередником у справі звільнення і перевозу засланців до країн їхнього вибору. В кінці минулого тижня звільнені прибули до Йоганнесбурґу.

НАРАДА ПІДГОТОВЧОГО комітету Об'єднаних Націй, який мав за завдання підготовити на червень цього року світову конференцію жінок в Найробі, Африка, стала полем „боїв між західніми і східніми представниками мусіла бути перервана на неозначений час. Непорозуміння виникли на тлі взаємного обвинувачення. Морін Реґен, дочка президента Роналда Реґена, яка є представником З'єднаних Стейтів Америки до цієї комісії, заявила кореспондентам, що представники і країн совєтського бльоку зумисне зірвали наради, бо вони хотіли так побудувати програму зустрічі, щоб не допустити на конференцію жадної вільної думки. Совєтські представники обвинувачували при тому „західній колоніялізм й імперіялізм" за „несправедливість у світі", але брутально відкидали такі ж закиди західних делеґацій в їхню сторону.

В АМЕРИЦІ

ГОЛОВНИЙ ПРОКУРАТОР Едвин Міс заявив, що він не буде піддержувати економічних санкцій супроти країн, де вирощують наркотики, хоча він не оспорює думки, що треба в тому напрямі щось зробити. У інтерв'ю, яке він дав пресі коротко перед своїм заприсяженням, він подав свої думки на різні теми, що торкаються залежання правопорядку в ЗСА.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ у Балтиморі вперше видав опінію, що суд має право розглядати і засуджувати за шпигунство тих урядовців війська чи інших, які видають військові інформації, навіть коли вони не є шпигунами. Прецедент до такого суду дав випадок американського дослідника при морських військових частинах, який передав без дозволу три фотографії зроблені сателітом із совєтських суден до британського військового журналу.

КОЛИШНІЙ АГЕНТ ФБІ признався до вини в Маямі, за те, що він продав 90 фунтів кокаїни та взяв 850,000 дол. хабарів в тому часі, коли працював як тайний агент.

У ТЕПЕРІШНІХ НАСТРОЯХ населення проти куріння і курців щораз частіше трапляється, що курці, які мають рака легенів, вносять скарги проти підприємств, що виробляють цигарети. Тепер відбувається судовий процес проти трьох підприємств виробу цигарет, внесений жінкою, яка вже померла на рака легенів.

СІМ УРЯДНИКІВ, ЩО ПРАЦЮВАЛИ в заряді міста Ню Йорку на площах, де переховують відтягнені за порушення паркових порядків авта, стоять тепер перед закидом, що вони брали великі хабарі від людей, які хотіли забрати свої авта без заплачення кар.

СЕНАТОР ЧАРЛЗ МЕК МАТАЯС з Мериленду закликає щоб ощадности Уряду розпочинати від себе і тому обмежити посилку листів до своїх виборців, які коштують тисячі долярів. Він ствердив, не подаючи прізвищ, що 12 сенаторів висилають 50 відсотків всіх листів, які виходять від членів Сенату до горожан ЗСА.

ПАСАЖИРИ ЗАЛІЗНИЦІ Лонг Айленду в околиці Ню Йорку, будуть мати впродовж двох наступних місяців великі труднощі в своїй щоденній подорожі тому, що розпочали перебудову та відному двірця в Ню Йорку на який поїзди в'їжджають.

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУВСЯ великий концерт на пошану Рауля Валленберга, шведа, який в часі Другої світової війни врятував від смерти тисячі жидів з Мадярщини, але сам пропав із приходом совєських військ в Мадярщину, та досі не відомо, що з ним сталося. Постійно є поголоски, що він перебуває довгі роки у совєтських концентраційних таборах, але ніколи не було потвердження того здогаду. Бенкет, на якому було 1,200 людей, приніс 500,000 дол. доходу, який призначений на стипендії та студійний центр імені Р. Валленберга.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Трагіфарс у Женеві

У цьому тижні, докладно 12-го березня ц.р., розпочалася у Женеві нова дія трагіфарсу, що його сутнім змістом є „бути-не-бути" людству. Ідеться про східньозахідню конференцію про контролю над перегонами у зброєнні, їхнього обмеження чи припинення. Офіційні й неформальні конференції, включно з присвяченими цій самій справі „зустрічами на вершинах", тривають уже 35 років, бо коли тільки у 1949 році вільний Захід склав Північно-Атлантійський Оборонний Союз (НАТО) і у противагу йому Москва зорганізувала комуністичний бльок, так званий Варшавський пакт у 1955 році, поведено паралельно до перегонів у зброєнні розмови на тему припинення їх. Теперішня „рунда" прийшла після перерви, яку спричинило зірвання таких розмов Москвою у грудні 1983 року, у протесті проти заінсталювання Америкою у п'ятьох західньоевропейських країнах частини заплянованих 572-ох ракет типу Першінґа. Зорганізований у НАТО Захід рішив прийняти від ЗСА ракети з багаточленними атомовими головками у реакції на скеровані на Захід совєтські ракети типу СС-20, — але кремлівські володарі вважають, що те, що їм вільно — Заходові заборонено.

Тепер Москва про ті ракети вже не говорить. Побачивши, що не тільки президент Роналд Реґен, але і його західньоевропейські союзники не лякаються совєтського відгрожування і послідовно здійснюють свої оборонні пляни, Москву заалярмував плян Реґена використати космічний простір для унеможливлення чи пак унешкідливлення можливої совєтської атомово-ракетної атаки проти Заходу. Ракет СССР має, навіть більше, як ЗСА, але „зоряна війна" дала би перевагу Заходові. Тому Москва боїться такої ситуації і щоб не допустити до неї повела проти того американського пляну „мирову офензиву", висилаючи до Лондону Міхаїла Ґорбачова в ролі миротворця, який узалежнював мирову позицію СССР від зречення Реґеном пляну „зоряної війни". З такою самою місією приїздив у минулому тижні до Вашінґтону на чолі великої делеґації член Політбюра, формально голова компартії УССР, зрусифікований малорос Щербицький. Але однаково Москва, як і Вашінґтон вірні договоренню, яке прийшло 8-го січня цього року між державним секретарем Джорджом Шулцом і совєтським міністром закордонних справ Андреєм Ґромиком, що у відновленій Женевській конференції можна буде обмірковувати всі роди стратегічної (офенсивної) і тактичної (оборонної) зброї — включно з отією „зоряною війною".

Цікава річ: у всіх офіційних заявах найвищих репрезентантів Заходу і Совєтського Союзу, як і у всіх поважних пресових коментарях перестерігалося і далі перестерігається перед надіями на успіх Женевської конференції, проте офіційна американська тричленна делеґація прибула до Женеви разом аж із 80-ма дорадниками. Окремо прибула туди ще й делеґація Конґресу — 10 сенаторів і вісім Конґресменів з обох партій у ролі „обсерваторів". Ясно, що нахлинули до Женеви сотні кореспондентів великих газет і радіо-телевізійних станцій, щоб інформувати свої суспільства про хід і висліди конференції. Покищо успіх дипломатії ЗСА у тому, що Москва погодилася на принцип Реґена, щоб змагати не до „обмеження" різних родів зброї, а їх „скорочення", з націленням на повне виелімінування атомової зброї — під міжнародною контролею. Проте поруч із таким теоретичним гарним формулюванням цілей Женевської конференції чуємо тверезе стверджування, що та Женевська конференція, яка розпочалася з такою масою учасників, може вже в найближчих днях-тижня розлетітись без ніякого хісна, або й може з перервами тривати — довгі роки.

Мабуть маючи на увазі такі невеселі перспективи, президент Реґен призначив на голову тричленної офіційної делеґації ЗСА адвоката Макса Кампельмана, який дотепер не брав участи в жадних конференціях про зброю, а є тільки добрим судовим діялектиком. Кращими фахівцями проблеми зброї і роззброєння є колишній сенатор Джан Тавер і фахівець проблеми ракетної зброї Менард Ґлітмен, два дальші члени делеґації. З совєтської сторони виступають у Женеві Віктор Карпов, Алексєй Обухов і Юлій Квіцінський, — маючи також кількадесят „дорадників".

Це справді трагіфарс, бо йдеться про найповажнішу у світі і для всього людства справу — миру чи катаклізму третьої світової війни в атомовій добі, — але водночас тільки найбільші наївняки можуть сподіватися, що большевицька імперія відмовиться від своєї завітньої мрії-цілі — підкорити собі ввесь світ. Тепер цей світ з найбільшою натугою стежитиме за ходом нарад у Женеві — але чи вартна та Женевська конференція такої загальної уваги, коли існують такі мінімальні шанси її успіху?

Олександер Татомир

ЧИ ЩЕ ОДНА ЗРАДА ?

У консервативному тижневику „Вашінґтон Інквайрер" з 8-го лютого ц.р. появилася цінна стаття п. н. „Чергова зрада Америки" пера відомого колюмніста Патрика Дж. Бюкенена, що його президент Роналд Реґен номінував на відповідальний пост в Білому Домі.

П. Бюкенен, колишній дорадник двох президентів, тонкий знавець міжнародних відносин і блискучий журналіст здогадується, що американський Конгрес знову готується зрадити союзника ЗСА, який важко змагається із насильно встановленою комуністичною тиранією.

Наводимо важливі міркування автора: зближається десята річниця упадку Сайґону. Перед цією сумною датою Конґрес віддасть свої голоси, які скажуть світові, чого американці навчилися з минулої катастрофи.

Незабаром буде зроблене рішення: дати повстанцям (Контрас) Нікараґуа мілітарну допомогу, чи покинути їх заохочених, озброєних та висланих З'єдиненими Стейтами до своєї країни, щоб очолили революцію, яку створили комуністи. Є підозріння, що американці зрадять повстанців у Нікараґуа так, як це зробили з курдами, в'єтнамцями й камбоджцями.

Це віщують усі непомильні знаки — наголошує П. Бюкенен. Появляється щораз більше повідомлень про мнимі насильства повстанців, чути щораз частіші драматичні відклики до міжнародного права, гнівно звинувачують ЗСА, що вони допомагають бандитам... Ліві вже починають галасувати про брутальне топтання людських прав, а приятеля ЗСА залишають на поталу вовкам... Пацифісти схвалять таке рішення, як голос розсудку у Вашінґтоні, як ознаку довір'я та мандат на дальше ведення переговорів, замість, щоб шукати небезпечної конфронтації.

Але це все не змінить настанови людей, познайомлених з тамошньою ситуацією. Сандиністи — це не місцевий фашистський продукт ворогів Америки, які безпощадно руйнують свою економію власною інтерпретацією марксизму. Вони є частиною совєтської імперії та шукають допомоги в кожному протиамериканському уряді, включно з Лівією — Кадафі та Іраном — Аятолли. Їх не можна купити американською допомогою. ЗСА вже пробували... Їх не можна залякати демонстрацією повітряної потуги, ні воєнними кораблями близького їхнього побережжя. Немає жадного сумніву, хто вони такі...

Артур Круз — противник Самози, — колишній член військової хунти і амбасадор до ЗСА, втік з Нікараґуа та погодився на громадянську війну у своїй країні. Ця війна стала змаганням між противниками комуністів демократами, що їх піддержує ЗСА й марксистсько-революційним режимом у Манаґуа, підтримуваним Совєтським Союзом, Кубою, Лівією, Східньою Німеччиною та Іраном.

Під цим оглядом треба подивляти нахабство Москви, — підкреслює Бюкенен. Після невдачі в Ґренаді напевно деякі знавці закордонної політики остерігали Політбюро, що на таку віддаль Москва не може ніщо вдіяти, щоб запобігти ліквідації причілка в Північній Америці, було б нерозумно рискувати совєтським престижем, що нагромаджування зброї в Нікараґуа спровокує до дії Вашінґтон та виправдає його. Мабуть буде краще, коли сандиністи змінять свою ворожу настанову.

Не зважаючи на те, Москва постановила рискувати саме тоді, коли Реґен у виборах здобув небувалу перемогу. Вони привезли до Нікараґуа наймодерніші панцерні гелікоптери з великою силою обстрілу, що можуть перехилитиважіль перемоги в користь комуністів. Коли ЗСА оставлять повстанців без допомоги, тоді Гондурас найдеться на листі найгірших ворогів переможної Манаґуа, готової жорстоко розрахуватися зі сусідами, що стали прибіжищем ворожих сил. В недалекій Коста Ріці тамошній уряд пильно слідкуватиме за голосуванням у Вашінґтоні. Коли воно буде неґативне, тоді цей уряд зразу шукатиме пристановища на Фльориді.

Уже почалася нова стратегія симпатиків комуністичного правління в Манаґуа. Вони кажуть, що Америка є багата й близько положена, а відсталі совєти находяться надто далеко і режим у Манаґуа зрозуміє, що для нього єдиною надією на поступ буде тісний зв'язок зі ЗСА. Цього самого арґументу вживали в часі революції в Кубі...

Ортеґа і Томас Борґе є відданими комуністами і ніколи не продадуть своїх революційних мрій та амбіцій за американські гроші, так теж як Беррі Ґолдвотер і Роналд Реґен не продадуть своїх консервативних поглядів.

Коли Америка покине повстанців, тоді Реґен матиме тільки дві можливості: погодитися з постійним існуванням російського мілітарного причілка, цебто революційної бази на північно американському континенті, або післати до Нікараґуа морську піхоту, — кінчає П. Бюкенен.

Ольга Кузьмович

ЗАХОПЛЕННЯ УКРАЇНСЬКИМ ХОРОМ З ВАРШАВИ

До нас дійшов католицький польський тижневик, що появляється у Варшаві п.н. „Пшеґльонд католіцкі" із 13-го січня 1985 року, в якому находимо обширну статтю, присвячену українському дівочому хорові, під диригентурою Ярослава Полянського.

Стаття пера Марини Міклашевської-Хиляк має назву „Ля Міноранца", якою авторка нав'язує до окреслення хору в італійській мові — де його характеризували як „Minoranza Ucraina di Polonia" — меншина українська в Польщі".

Хоча як ця назва пригадує нам болюче для нас окреслення „меншини" проти чого ми завжди протестували, під польським заборолом, то ціла стаття написана у незвичайно прихильному тоні і з журналістичного погляду зформульована оригінально. Вона складається із вражень самої авторки, із цитатів чужинецьких рецензій про виступи хору закордонами Польщі, з інтерв'ю авторки із Ярославом Полянським і одною хористкою та виїмками зі щоденника „старости" хору.

Розпочинає статтю М. Міклашевська-Хиляк власним перекладом нашої коляди „Бог ся рождає, хто ж Го може знати!" і зворушливим спомином ще із 1977 року, коли вона відвідала в день св. Миколая церкву Отців Василіян у Варшаві на Медовій вулиці та після Богослуження діти залишилися, щоб дістати подарунки і при тій нагоді заспівали прегарними чистими голосами нашу пісню „О хто, хто Миколая любить...".

Саме ті чисті дитячі голоси, серед яких вибивався голос донечки Я. Полянського спонукали його і прямо „спровокували", як сам розказує, до створення дитячого хору, тим більше, що він закінчив високу музичну школу і праця педагога завжди йому відповідала. Але в розмові із авторкою статті Я. Полянський сильно підкреслював, що з повною свідомістю вибрав нелегкий шлях праці в своїй рідній українській спільноті. Він розказує про працю над заснуванням славного, пізніше чоловічого, хору „Журавлі", який вимагав особливої методи підходу з уваги на розпорошеність його членів і як цей довголітній досвід допоміг йому відтак до зорганізування того дитячого хору при церкві ОО. Василіян у Варшаві. З тими дівчатками, що в міжчасі перетворилися на дівочу молодь Я. Полянський від самого початку працював не як досі у ділянці народної музики, але у великій творчості українських релігійних композиторів.

Із виїмків щоденника „старости" хору та із чужинецьких рецензій, завдяки авторці статті, довідуємося, що саме хор з таким високомузичним репертуаром здобув славу поза кордонами Польщі. Концерт XXXII Бортнянського, релігійні пісні в обробці Дмитра Котка, концерт Артема Веделя, псальми і кондаки, релігійні твори Максима Березовського — ось що складається на зміст концертів релігійної музики, що її розголосило у широкому світі дев'ятнадцять молодих дівчат, подавляюча більшість яких — українки, під проводом свого учителя і диригента Ярослава Полянського.

Зацитовані М. Миклашевською-Хиляк рецензії із німецької преси з 1983-1984 років є прямо ентузіястичні, як також опис співочого конкурсу у Римі в 1983 році, де хор дівчат „Ля Міноранца" здобув виїмкові похвали і вирізнення.

Цікаво, що у розмові із польською журналісткою Я. Полянський особливо підкреслює як він свій хор, що має офіційну назву Український Камерний Хор при церкві ОО. Василіян, вивчив любови і знання українських релігійних композиторів, а це: Дмитра Бортнянського, Артема Веделя і Максима Березовського та переконливо говорить про це, як люди часто несвідомі того, що всі вони українські композитори.

Диригент, отже, передає своїм молодим хористкам не лише знання пісні, але також глибше знання української музики і її композиторів, атмосферу твору та його старослов'янську мову.

Але хор не має лише чисто релігійний репертуар. У своїх численних концертах, — як інформує журналістка, — він співає теж українські народні пісні а також релігійну музику інших народів в тому Польщі, Німеччини та Італії.

Зворушливо розповідають і хористки і диригент свої переживання в часі концертів на селах Лемківщини на Шлеську де в костелах відбуваються Богослуження також греко-католицькі (цього окреслення уживаємо за авторкою статті). Ті концерти уважають і хористки і диригент для себе безцінні, бо як кажуть вони „дозволяють їм пізнати правдиву вартість пісні і серед них вони можуть, „немов „наладувати свої акомулятори".

Закінчує журналістка свою довгу статтю власними спостереженнями, як сприймає цей український хор польська публіка. Розповідає вона, що поляки зібрані на концерті у варшавському костелі, який відбувся в рамках тижня християнської культури, коли почули у виконанні хору пісню „Верховино, світку ти наш", яку досі знали зі словами „Червоний пояс", з грімкими оплесками повстали з місць. У відповідь на те, хор заспівав „Gaude Mater Polonia".

Авторка уважає, що тим хор дав доказ певного довір'я до польської громади

(Закінчення на стор. 3)

Анатолій Тимченко

Про внучку Валю, її бабцю Галю, про масло і автомати Калашнікова

Недавно я почув такий анекдот:

„У Москві, в парку імени Горького, сиділа на лавочці бабця Галя, а її внучка Валя у пісочку бавилася. Рік був 2017-ий, ювілейний — сота річниця жовтневого перевороту.

— Бабцю, бабцю, подивися, що я знайшла, — каже внучка Валя.

— Карбованця. Металевого карбованця.

— А що таке карбованець?

— Гроші, дитино.

— А що таке гроші, бабцю? — питає Валя.

— Давно, коли ми ще жили при соціялізмі, за гроші купували продукти, одяг... Нині, при комунізмі, маємо все задурно, — пояснює бабця.

— А що можна було купити за карбованця? — не вгаває Валя.

— Ну, наприклад, 300 грамів масла...

— Бабцю, а що таке масло? ..."

Цей популярний в Совєтському Союзі анекдот, як відповідь народу на пресловуту брежнєвську „продовольчу програму", я мимоволі пригадав, читаючи виступ американського делеґата Алана Кейса у Другому комітеті ОН, що займається економічними і соціяльними питаннями. Цей делеґат критикував СССР за те, що він не надає матеріяльної допомоги країнам, які зазнали стихійного лиха. „У 1983 році Совєтський Союз не виділив ніяких коштів у фонд Всесвітньої Програми Продовольчої Допомоги, яка має на меті помагати голодуючим у багатьох країнах світу, — сказав Алан Кейс. — Навіть по відношенню до такої країни, як Етіопія, якій совєти за сім років дали воєнну поміч в сумі більш як 3 більйони долярів, вони зовсім іґнорують потреби сотень тисяч людей, які буквально вмирають з голоду".

Далі Кейс нагадав, що в 1983 році Совєтський Союз виділив голодуючій Етіопії 9,500 тонн рижу, а торік — ні одної тонни, хоч становище в Етіопії змінилося на гірше. „Голодних вони намагаються наситити пустими обіцянками і риторикою. Гірше того, не зважаючи на всі їх балачки про мир, роззброєння і прогрес, більш певним є, що голодуючий ерітрейський селянин дістане скорше порцію совєтського свинцю, ніж порцію совєтського хліба".

Не буду твердити, що, слухаючи виступ американського делеґата, його совєтський колеґа теж пригадав собі наведений вище анекдот, але з певністю можна сказати, що в той час він подумав: „А де взяти? Самі хліб купуємо".

Тому нині ніхто вже не дивується, що Москва не спішиться допомагати братній Етіопії, бо Совєтський Союз сам змушений купувати хліб у капіталістів Заходу. А 9,500 тонн рижу, подаровані Етіопії, про які згадав американський делеґат, СССР дістав від уряду не менш братньої Індії, як частину плати за куплену нею в Совєтського Союзу зброю.

Наскільки плачевне становище склалося в сільському господарстві СССР, можна судити хоча б з виступу тодішнього ґенсека К. Черненка на пленумі ЦК КПСС в жовтні минулого року, який відкрито сказав: „Становище в сільському господарстві на ряді ділянок лишається важким... Гостроту в постачанні населенню багатьох міст продуктів харчування, і насамперед м'яса, ще не знято".

Не знято, і чи буде колись знято. Ось уже 67 років населення СССР живе впроголодь. З кожним роком становище не лише не поліпшується, але постійно погіршується. Справжнім бичем для народу стали XXII Олімпійські Ігрища, що відбулися в Москві в 1980 році. Вони надовго вимели харчові запаси, які були припасені для іноземних спортовців, кореспондентів та закордонних гостей, щоб показати переваги соціялістичного ладу над капіталістичним". І якщо нині масло, м'ясо, ковбасу, помаранчі, цитрини ще можна іноді дістати в Москві, Ленінграді, Києві, в столицях Прибалтийських республік, то у величезній кількости міст СССР, де не ступає нога закордонного туриста і де не треба показувати „переваг соціялізму", давно забули смак масла, ковбаси, шинки, шпротів та багатьох інших продуктів, необхідних для нормального харчування людини. Про чорну ікру і червону рибу з маркою „Сдєлано в СССР", від яких вгинаються полиці в продуктових склепах „загниваючого" Заходу і столи в совєтських амбасадах на річницях „великого жовтня", — нема що й говорити. Їх в СССР можна дістати лише за валюту в „Каштанах" та „Бєрйозках", куди доступ совєтській людині заборонений.

Якщо до жовтневого перевороту 1917 року Росія була головним експортером хліба і щороку вивозила понад десять мільйонів тонн зерна — третину всього світового експорту, — то тепер Совєтський Союз постійно ввозить його.

В перші роки совєтської влади всю вину можна було ще звалити на Антанту, американських імперіялістів, на громадянську війну, куркулів і білоґвардійців, потім на Гітлера і Другу світову війну. В цьому році СССР і все „проґресивне людство" святкуватимуть 40-річчя з дня закінчення війни. За сорок років мирної праці становище майже не поліпшилося. Здавалося, його поліпшать цілинні зем-

(Закінчення на стор. 3)

Валентина Єрмоленко

САТИРА В ТВОРАХ Т. ШЕВЧЕНКА

(ДО ЧАСУ ЙОГО ЗАСЛАННЯ)

I.

Він дня виходу в світ першої тоненької збірки віршів Т. Шевченка „Кобзаря" 1840 року минуло 143 роки. Зразу ж по виході її в світ про Тараса Шевченка заговорили місцеві критики (російські), а далі розгорнулося й розійшлося серед інших народів, інших держав. За цей період часу створилася наука „Шевченкознавство". В цій ділянці зроблено багато, але багато ще не проаналізовано. Чому ми відзначаємо щорічно Т. Шевченка? Тож поетів українських ми маємо досить! І не всіх ми навіть згадуємо. Для нас не є важливим ким був Т. Шевченко. Для нас важливо ким він є для нас ще й досі. Багато змінилося з того часу, коли жив і писав Т. Шевченко. Зникло кріпацтво, слово „пан" вже не є таким відворотним, як було. Його вогненні слова проти „панів недолюдків" вже не ятрять серця сучасного селянина так, як ятрили його прадідів. Правда, Т. Шевченко має пісні, які й досі зворушують людську душу і зворушуватимуть і в будуччині, але таких пісень знайдемо подостатком і в інших поетів. Щож робить шевченківську музу близькою нам? Що є сучасним в музиці Т. Шевченка? Поперше, це є те, що він в своїх творах зачав співати ті пісні недолі, які й досі не виспівані. Своїми віршами, він роз'ятрив ті рани, які ще й досі ятряться. Він підніс голосний протест проти того лиха з яким ми й досі боремося. Це був його протест проти гніту чужинців над нашою нацією. Ніхто перед ним не виступав так гостро з таким протестом. Все, що накипіло століттями в нації, вилив він в своїх поемах „Гайдамаки", „Сон", „Кобзар" та інших. В цих власне творах, Шевченко ще й досі живий для нас. Гніт, проти якого протестує він, ще й досить тяжить над нами. Це той самий гніт, який сотки тисяч нашого люду змусив кидати свою землю і втікати в світ за очі — Галичина, або гинути по царських тюрмах і шибеницях в Московщині, а хіба сьогодні не так?

Земля українська й досі парує кров'ю замучених тими, кому посилав свої прокляття Т. Шевченко у „Сні". А його повні великого суму згадки про шведську руїну голосною луною відбиваються в серці сучасного українського читача. Той стогін зболілої душі, що терпіло знущання за вільне і за рідне слово — яким пересякнута творчість Шевченка — той стогін проти панування чужинців і нині є реальністю для нас. Тарас Шевченко був великим борцем проти національного гніту над Україною. Його „Кобзар" підіймає занепадників, будить поснувших, вливає бадьорість в зневірених, збуджує віру в нове, ліпше життя у кожного українця, при умові, якщо цей „Кобзар" є настільною книжкою — Біблією життя кожного українця, а не стоїть на полиці, і його ніхто ніколи не відкриває. Нація, яка могла видати з себе Тараса Шевченка не може бути засуджена на смерть, навіть тоді, коли під натиском царської, а тепер совєтської цензури твори Шевченка фальсифікують по-своєму. Серед нового покоління знаходяться борці за слово Шевченка і як довго триватиме ця боротьба, так довго не втратить поезія Шевченка свого значення. Так довго „Кобзар" буде євангелією нації, що рве кайдани, бореться за свою волю.

Тож розглянемо вкоротці, що ж було основною вимогою в творах Шевченка? А був це показ життєвої правди, і ось ця життєва правда виростала у форму боротьби словом — висміюванні тогочасного ладу. Така форма носить назву сатири. Сатира появилася в творчості Шевченка не зразу. Він, як поет формується в кінці 30-ох років. Перший його твір в сатиричному жанрі „Сон" датується липнем 1844 року. В поемі „Сон" Шевченко вибрав об'єктом своєї сатири соціяльно-політичний лад „Миколаївської імперії" — кріпацтво і самодержавство, тобто те головне зло, від якого найбільше страждає нарід. Поза тим в цій поемі, крім викривання царизму і кріпацтва, поет таврує також суспільну пасивність і рабську покірність. Назва поеми має символічне значення — сон народу, сплячка пасивних.

Країна має пробудитися від цього страшного жахіття. І Шевченко своєю поемою будить сплячих. Такий напрямок головних сатиричних ударів обумовлено не лише соціяльною, але й національною позицією поета. В поемі „Сон" Т. Шевченко обвинувачує царат від імени всього українського народу, право на національне існування якого він, поет захищає. „'Сон', писав І. Франко, — це велике обвинувачення „темному царству" — за всі сучасні і минулі образи України". „Сон" починається сатиричним вступом, де поет малює не тільки соціяльні, а й морально психологічні різноманітності суспільних хижаків, а також мілітарну політику Миколи I

У всякого своя доля,
Той тузами обірає
Свата в його хаті,
А той нишком у куточку
Гострить ніж на брата;
А той, тихий та тверезий,
Богобоязливий,
Як кішечка підкрадається
Вижде нещасливий
У тебе час, та й запустить
Пазурі в печінки...

або...

Той неситим оком
За край світа зазирає,
Чи нема країни,
Щоб загарбать...

А той, щедрий та розкішний,
Все храми мурує,
Та „отечество" так любить,
Так за ним бідкує..."

Ці рядки написані понад сто тридцять з лишнім років, але ще й досі зберігають свою сатиричну актуальність. Поет докоряє народові за непротивлення злу:

А братія мовчить собі,
Витріщивши очі!
Як ягнята: „Нехай!" — каже,
„Може, так і треба!"

(Продовження буде)

ЕПІДЕМІЯ ҐРИПИ, ЯКА перекинулась із Совєтського Союзу до Мадярщини, Румунії і Болгарії, охопила принаймні 100,000 осіб на протязі 10-ох днів. В самім тільки Будапешті захворіло 16,000 осіб. Уряд здоров'я відмітив, що половина хворих це діти до 14-го року життя. В сусідній Австрії зареєстрували 60,000 випадків захворіння ґрипою.

Головні виконавці „Мадам Баттерфляй"

АДРІЯН БРИТТАН — МУЗИЧНИЙ КЕРІВНИК

Адріян Бриттан закінчив ступенем магістра музичну школу Менгеттену в клясі диригентури і гри на скрипці. Він був членом навчального факультету в університеті Нотр Дейм і в Мемфіс та був музичним керівником і солістом у симфонічній оркестрі Савт Бенд, Інд. Він був засновником Нотр Дейм оперного театру та в його репертуарі були підготовки таких опер як „Ля Богем", „Козі фан Тутте", „Ріголетто", „Аріядне оф Нексос" і „Продана наречена" в оперному театрі в Чікаго. В біжучому році А. Бриттана запросили до музичної школи Манґеттену, якої він є випускником, щоб він диригував симфонічним та оперним театром цієї школи.

МАРТА КУЛЬЧИЦЬКА-АНДРІЮК

Марта Кульчицька-Андріюк, що співатиме в „Мадам Баттерфляй" головну ролю, здобула музичну освіту в клівлендському Інституті музики та в оперному відділі музичної школи Джуліярд в Ню Йорку. Була стипендисткою цієї школи, здобула ряд нагород і виступала по радіо і телевізії. Часто бере участь у різних концертах. Є членом Українського Оперного Театру і співала в операх „Запорожець за Дунаєм", „Катерина" і „Ноктюрн". Належить до опери Ню Йорку, де виступала в головних ролях у „Ріголетто", „Лючія ді Ламермур", „Ля Травіята", а концертово в „Нормі" та „Мадам Баттерфляй".

БОГДАН ЧАПЛИНСЬКИЙ

Тенор Богдан Чаплинський, який виконує у „Мадам Баттерфляй" головну ролю Пінкертона, здобув свою музичну освіту в Пібоді консерваторії у Балтиморі та в Темпл університеті у Філядельфії. Є членом оперного товариства Ріттенгавз у Філядельфії та Беркс оперної компанії в Ню Йорку. Виступав у головних ролях таких світової слави опер як „Травіята", „Аїда", „Лучія ді Ламермур", „Фавст", „Мадам Баттерфляй" та інші. Із українського репертуару виконує ролі у „Запорожці за Дунаєм", „Катерині" та „Купало". В 1975 році відбув успішне турне в Англії, як член хору Джерментови з виконанням „Реквієм" Верді.

ЛЕВ РЕЙНАРОВИЧ

Лев Рейнарович, що виступить у „Мадам Баттерфляй" у ролі Бонзо, відомий із своєї оперної кар'єри вже довгі роки. Розпочав він її ще в складі Українського Оперного Театру у Львові, де співав головні ролі у десяти операх українського та світового репертуару. Під час перебування в Німеччині співав в оперному ансамблі під керівництвом Богдана Пюрка, а у 1961 році був ініціятором створення Оперного Ансамблю в Ню Йорку та виступав у ньому в українському оперному і побутовому репертуарі. В його репертуарі крім українських клясичних опер як „Запорожець за Дунаєм", „Катерина", „Наталка Полтавка", „Невольник", також партії з новіших українських опер „Відьма", „Анна Ярославна" і цілий ряд світової клясики: „Трубадур", „Тоска", „Мадам Баттерфляй", „Кавалєрія рустікана" та інші. Тепер він є одним із головних ініціяторів новозаснованої Оперної Компанії ім. Миколи Лисенка.

НАТАЛКА ХУДА-ГУСЯК

Наталка Худа-Гусяк, меццо-сопрано, яка виступає у „Мадам Баттерфляй" у ролі Сузукі, одержала ступінь бакалявра музики з музичної школи з Менгеттену. В часі студій та після їх закінчення здобула багато нагород та стипендій, включно із стипендією на студії співу в Італії. Вона часто виступає із симфонічними оркестрами, співала у оркестральному виконанні опери Янацека „Катя Кабанова" оперовою оркестрою Ню Йорку в Карнегі Голл. Виступає в Бель Канто Опері, в Ньюпорт музичному фестивалі, в Дайтон-Толідо опері у різних ролях. В її репертуарі є „Фавст", „Ля Фаворіта", „Ріголетто", „Козі фан тутте" та інші.

ІҐОР ДАРІЯН КРАВЦІВ

Ігор Дарієн, в ролі Шапласса, це співак-баритон, який навчався співу у Ню Йорку та Італії, де проживав до минулого року. За ним вже є міжнародна співоча кар'єра в різних оперових театрах Европи, Італії, Франції та ЗСА. Він виступав у головних ролях у таких театрах як Бруклинська Академія Музики в Ню Йорку, у фільгармонії Верони, в театрі Елісео в Римі і в міському театрі Марсилії, у „Трубадурі", „Масковому балі", „Травіяті", „Аїді", „Пачцах", „Кавалєрія рустікана" та інших. В його кар'єрі є також численні речиталі, концерти по радіо і в телевізії, а критика оцінює його голос як „виїмково гарний баритон".

Крім вище вичислених головних виконавців „Мадам Баттерфляй", будуть ще також виступати Геня Музичка з Ню Джерзі та Ігор Кушнір з Філядельфії.

Як довідуємося від Управи Оперної Компанії ім. М. Лисенка, переклад опери в український мові пера широко відомого українського поета Миколи Рильського завдячують виконавці проф. Зої Марковичеві, яка його ансамблеві передала.

Прем'єра опери „Мадам Баттерфляй" в українській мові заповіджена на неділю, 24-го березня ц.р., у Філядельфії, і неділю, 31-го березня ц.р., в Ню Йорку.

Українці...

(Закінчення зі стор. 1)

пропозицію, щоб влаштувати „Нюрнберг ч. 2", на якому світ засудив би боль шевицьких злочинців, бо різниць між нацистськими „млинами смерти" і вимордування Москвою понад сім мільйонів українців голо дом немає.

З канадського боку промовляли Дейвид Матас, голова Ліги людських прав при Бнай Брит і автор документу Жидівського Конгресу переданого урядові про розслідування воєнних злочинців в Канаді. Він вимагав покарання дійсних воєнних злочинців, але погодився з думкою, що нацистський голокост не був одиноким. Проф. Роман Сербин, голова Комісії КУК проти знеславлення (Монтреальський відділ), подав аналізу матеріялів з канадської преси про напади на українців. У цьому панелі виступали ще проф. Тарас Гунчак і д-р Мирон Куропась, заступник головного предсідника УНС, який подав огляд найновішої пасквільної праці проти східньоевропейських емігрантів, тепер американських громадян, п. з. „Тихі сусіди", авторства Аллена Раєна, колишнього директора ОСІ.

Треба також згадати, що Канадський Жидівський Конгрес видав 27-го лютого пресовий комунікат, в якому посередньо відмежувався від легковірного кидання обвинувачень на українців, як групи і заявив, що „справжні злочинці", які перебувають в Канаді повинні бути притягнені до відповідальности, незалежно від їхньої національної приналежности.

Господарем семінару був д-р Юрій Божик з Торонтонського університету.

Як відомо, уряд Канади створив Комісію Дешена, яка має зайнятись перевіркою цілої справи воєнних злочинців. Внизу подаємо рекомендації Комісії КУК (Монтреальський Відділ).

ПРО КОМПЕТЕНЦІЇ УРЯДОВОЇ КОМІСІЇ ДЕШЕНА

Із становища Комісії КУК (Монтреальський Відділ) проти знеславлювання

Щоб запевнити Комісії (Дешена) осягнення своєї мети... рекомендується, що:

1. Усі воєнні злочинці в Канаді мусять бути поставлені під суд. Комісія не може себе обмежити лиш до злочинців, які були по стороні нацистів, але теж мусить обслідити (злочинців), які були по совєтській стороні.

2. Совєтські мнимі „докази" не можуть за жодних умов бути прийнані в Канаді. Є поважні сумніви чи совєтська влада є зацікавлена у справедливості, чи лиш у сприянню своїм політичним цілям шляхом дискредитації культурних спільнот, які противставляться російсько-совєтському імперіялізмові у своїх батьківщинах. Щоб це осягнути, совєтські чинники не будуть отягатися із постачанням обманливих і пофальшованих „документів" (як це виявилося в ЗСА).

3. Безпідставні оскарження пресою або безвідповідальними особами, навіть якщо такі оскарження походять від осіб, які заявляють свої добрі наміри, мусять бути карані законом. Комісія у своїх переслуханнях і преса у своїх звідомленнях мусять придержуватися основної засади, на якій побудована наша ціла юридична система, тобто, що (перед законом) кожного вважається невинним, аж поки (оскарженому) не доведено його вини.

4. Комісія повинна мати серед свого персоналу правного представника Комітету Українців Канади. Ця (вимога) є невідкладною і необхідною, щоб запевнити українській спільноті повну охорону перед таким родом шкідливих і безпідставних оскаржень, які останньо вийшли з безвідповідальних джерел, як Центр Документації Візенталя і від його канадського представника Сола Літмана.

Про внучку...

(Закінчення зі стор. 2)

лі Казахстану. Але сподівання не дали очікуваних результатів, і звалювати вину тепер доводиться на „небесну"канцелярію" — посухи і зливи. Але чомусь у ЗСА, Канаді, Австралії, Франції чи Бразилії, де бувають теж стихійні лиха, цих проблем немає, і країни „загниваючого капіталізму" навіть у невроджайні для них роки продають збіжжя СССР. Очевидно, справа тут не в посухах і дощах, а в самій совєтській колгоспно-рагоспній системі, яка, як показала практика, не оправдала себе. Потрібні кардинальні зміни, перехід від централізованого державного планування до заохочення місцевої ініціятиви. Саме таким шляхом пішли з самого початку Югославія і Угорщина ,а нині їх прикладі наслідують Східня Німеччина і комуністичний Китай. Та кремлівські вожді на такий шлях не підуть, бо, в їх розумінні, це був би відступ назад.

На жаль, цього не зрозумів етіопський „вождь" пол ковник Менгісту, який перейняв досвід „старшого брата". У привітанні йому з нагоди річниці етіопської революції совєтські керівни ки писали: „В особі Совєтського Союзу етіопська революція і далі буде мати вірного і надійного друга".

Революція друга має але народ Етіопії, який мре від голоду, друга в особі Совєтського Союзу не знайшов. Покищо допомогу продуктами і медикаментами голодуючій Етіопії дають ЗСА і країни Заходу, а Совєтський Союз і далі посилає зброю.

Одним словом, замість м'яса — гармати, замість масла — автомати Калашнікова.

Захоплення...

(Закінчення зі стор. 2)

на майбутнє, а не співає з уваги лише на чемність.

Немає, що дивуватись, що все це настроює авторку статті дуже влучно підхопити слова польського письменника і прихильника українців Станіслава Вінценса, який сам став еміґрантом: „важливе, щоб краї,у яких перебуваємо,не були нам зовсім чужі, щоб стали до певної міри нашими спільними. Тоді непотрібне підхлібство і неможлива ксенофобія чи нарцизм. ...В ділянці пісні куди легше за пересаду і федералізм, як в політиці. Але такий 'імперіялізм' нікому не шкодить, і нікому нічого не забирає... бо і одна і друга сторона чим більше дає тим менше тратить. Виміна це віддих душі...". Марина Міклашевська-Хиляк уважає, що ці слова Вінценса це немов „заповіт" для усіх кому лежить на серці традиція культури власного народу.

Читаючи цю статтю та її висновки, мимоволі призадумуємося чи голос авторки це голос у пустині, чи може прислухаються до нього принаймні ті, в офіційоі якіх, вона написала свої враження і думки.

Надіємося, що без благословення своїх церковних зверхників, авторка не могла б цієї статті опублікувати і може це перша ластівка зміни, на яку ми вже так довго чекаємо.

ПРЕЗИДЕНТ ЄГИПТУ Госні Мубарак закінчив свою чергову візиту до З'єднаних Стейтів Америки і відлетів до Каїро. Перед відлетом він відбув коротку зустріч з кореспондентами, яким заявив, що він незадоволений браком позитивної реакції Вашінґтону на його мирні пропозиції, щоб представники ЗСА відбули розмову з речниками Йордану і Палестинської Визвольної Організації та заініціювали конференцію для обговорення близькосхідніх проблем. Як відомо, речники Білого Дому заявили, що Уряд ЗСА візьме до уваги пропозиції Мубарака, але під теперішню пору немає наміру зустрічатися з ПВО.

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів, Краянів-Буковинців та Парафіян церкви Усіх Святих в Ню Йорку, що в суботу, 16-го березня 1985 р., несподівано, відійшла у Вічність на 71-му році життя наша Найдорожча і Незабутня ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ і ПАНІМАТКА

СВ. П.

ІРИНА ТКАЧУК з роду КАЛЕНЧУК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в середу, 20-го березня 1985 р. в церкві Всіх Святих в Ню Йорку, о год. 9-ій ранку, а Тлінні Останки будуть поховані на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

муж — о. протопресвітер ІВАН

син — ІВАН ТКАЧУК мол. з дружиною ІРИНОЮ

дочки:

ЛЮБОМИРА САКАЛА з мужем ПЕТРОМ

ВІРА ПОГОРЕЦЬКА з мужем ОСТАПОМ

внуки:

МАРКО, ЮРКО і НАТАЛКА ҐОШКО

АНДРІЙКА ДАНИЛЮК з мужем д-ром АНДРІЄМ

ДАНИЛО й ІВАНКА ПОГОРЕЦЬКІ

сестри:

ТЕОДОРА ЛУЧАНСЬКА в Румунії

КСЕНЯ КОЛОТИЛО в Австрії

Ближча і дальша Родина на Буковині і в Канаді

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

У глибокій пошані та смутку повідомляємо, що в дні 5-го березня 1985 р. у Зальцбурзі, Австрія, заснула на віки на 88-му році життя

бл. п.

Софія з Борисевичів ЮРКЕВИЧ

вдова по лісовому інженерові.

Покійну поховано на місцевому цвинтарі, поруч її мужа у дні 12-го березня 1985 року.

РОДИНА І ПРИЯТЕЛІ

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що в Кінг оф Праша, 14-го березня 1985 р. відійшла від нас у Вічність наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ, СЕСТРА і БРАТОВА

бл. п.

ОЛЬГА з ДУБАСІВ ХОМИН

народжена у Львові 1920 р.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 18-го березня 1985 р., о год. 8:30 ранку в похоронному заведенні Pacconi Funeral Home, 805 DeKalb St., Bridgeport, Pa., до церкви св. апп. Петра і Павла, а відтак на український цвинтар Пресв. Діви Марії у Факс Чейсі.

У глибокому смутку:

донька — ГАЛИНА з мужем ТОМОМ і з дітьми — ХРИСТИНОЮ і ЛІДОЮ

донька — ЯРОСЛАВА з мужем РОДЖЕРОМ і дітьми МАТЕЄМ і МИХАЙЛОМ

син — ТЕОФІЛЬ мол.

швагер — ІВАН ХОМИН з родиною в Ню Йорку

Ближча і дальша Родина в Україні

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

БЕЛЬГІЙСЬКИЙ УРЯД погодився на розміщення на своїй території 48 американських нуклеарних ракет середнього засягу Першінг 2 і крилатих. 16 таких ракет будуть розміщені до половини квітня ц.р. Рішення уряду було прийнято на спеціяльній сесії парляменту минулого четверга, 14-го березня. Прем'єр-міністер уряду Вільфред Мартенс і міністер оборони Фредді Вревен заявили, що Бельгія в тому випадку діє згідно з ранішими постановами міністрів закордонних справ членських держав Північно-Атлантійського Союзу (НАТО).

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ЧЛЕНІВ КРЕДИТІВКИ „САМОПОМІЧ" у Філядельфії

відбудуться у неділю, 24-го БЕРЕЗНЯ 1985 р.
в домі Українського Культурно-Освітнього Центру
700 Седар Ровд, Філядельфія-Абінґтон, Па.

РЕЄСТРАЦІЯ — год. 1-ша по пол.
Початок Зборів — год. 2-а по пол.

•

По зборах перекуска.
До реєстрації потрібна членська щаднича книжечка.

ДИРЕКЦІЯ

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД зложили:

I-85

1,000.00 дол. - д-р Олександер Сидоряк,
500.00 дол. - Марія Касіян **(зі Спадку бл.п. М. Савчак),**
300.00 дол. - о. Володимир Андрушків,
250.00 дол. - Роман Король,
200.00 дол. - інж. Осип і Софія Покотило,
по 100.00 дол. - В. Леканка, Стефанія Драйнер, Володимир і Ростислава Бровар, д-р Татяна Цісик, д-р Роман і Лідія Смик (родинна пожертва за 1-ий квартал 1985 р.), Дарія Витанович **(у пам'ять Мужа бл.п. д-ра Іллі Витановича у 11 річницю смерти)**, Йосиф Бережницький, (50.00 дол. на Патр. Фонд, 25.00 дол. на радіоавдицію „Голос Української Діяспори" і 25.00 дол. на „Голос Мирян"),
75.00 дол. - Ілько і Анна Гаврищак (50.00 дол. на Патр. Фонд, 25.00 дол. на радіопередачу „Голос Української Діяспори"),
по 50.00 дол. - д-р Юрій Старосольський, Володимир і Уляна Дячук, Йосиф Губчак, Марія Білозор, інж. Мирон і Слава Білас, Ірена Левицька з мужем Романом і Теодор Пасічинський з Родиною **(у 40-ву річницю смерти в бою під Бродами Брата бл.п. мґра прав Маріяна Пасічинського, поручника І-ої Дивізії УНА)**
49.47 дол. - Українське Патр. Т-во Відділ у Ст. Луїз, Мо,
40.00 дол. - Марта Доберчак (на видання Генетичного Словника **бл.п. проф. Миколи Доберчака**),
по 30.00 дол. - Микола Тимків, Петро і Віра Гнатюк **(у пам'ять бл.п. Анастазії Кисілевської)**,
по 25.00 дол. - Джерри і Калина Козак (Коляда), В. і І. Чуміловські, Богдан Турченюк (Коляда),
по 20.00 дол. - Ірена Глушкевич **(у пам'ять бл.п. Ірини Кальба)**, Володимир Сенежак (Коляда), Микола Гнатів,
по 10.00 дол. - Емма Послушна, Петро Стефанів з Родиною, Андрій і Розалія Рочий, Роман і Люба Мельник (Коляда),
5.00 дол. - Марія Піпа

580.00 дол. - збірка УПТ-ва, Відділ в Боффало, Н. Й. (3-та частина)

101.65 дол. - УПТ-во, Відділ в Піттсбурґу і Західній Пенсильванії **(дохід з Жалобної Академії в пошану бл.п. Блаженнішого Патріярха Йосифа)**.

На радіоавдицію „Голос Української Діяспори" зложили:
по 100.00 дол. - інж. Стефан і Христина Чорпіта, Микола Бута,
40.00 дол. - д-р Володимир Кліш,
25.00 дол. - Стефан Новоженюк,
по 20.00 дол. - Марія Марусяк, Іван і Софія Головка, Н.Н., Дмитро Сенюх,
15.00 дол. - Михайло і Ольга Середа,
по 10.00 дол. Наталія Карплюк, Наталія Ковалишин, Юрій Флюнт **(у пам'ять Бабці бл.п. Юстини Головчак у першу річницю смерти)**, Михайло і Софія Шулак **(у пам'ять Бабці бл.п. Юстини Головчак у першу річниця смерти)**,

Збірка у пам'ять **бл.п. Романа Скоробогатого** - зібрав мгр Ярослав Щербанюк в Ню Йорку,
зложили:
100.00 дол. - Юрій і Олександра Голюка,
50.00 дол. - В. і Д. Рудакевич,
по 25.00 дол. Ігор і Зеновія Кунаш, І. і Р. Гронь,
20.00 дол. - Люся Бубняк,

Листа ч. 2003 - Коляда в Морріс Ковнті, Н. Дж. - збірщики Василь Пасічняк і Микола Семанишин,
зложили:
200.00 дол. - д-р Теодор Крупа,
по 100.00 дол. - Юліян і Ірена Охримович, Василь і Дарія Пасічняк, Володимир Воловодюк,
30.00 дол. - Ярослав Марусин,
по 25.00 дол. - Тарас і Ольга Гунчак, Василь Осадчук,
по 20.00 дол. - Андрій Ружон, Емілія Вох, Стефанія Богославець, Ігор і Стефанія Заяць, Софія Пепачек,
по 15.00 дол. - М. Грицковян, Микола Семанишин, Богдан і Віра Шашкевич,
по 10.00 дол. - Микола Шкред, Павло Івашко, Анна Федун Михайло Савка, Стефан і Анна Косоноцький, Петро Зятик, Дмитро Кіцак, Ярослав Бердей, Іван Івашко, Микола Бура, Петро Галатей, Володимир Козак, Антін Біланич, Теодор Басараб, Іван Пелех, Марта Пацлавська,
по 5.00 дол. - Стефан Татарський, Володимир Грицковян Михайло Вітик, Іван Дуткевич, Роман Марусин,

Збірка УПТ-ва - Відділ в Гартфорді, Конн. - переслав Олександер Пришляк,
зложили:
100.00 дол. - Відділ УПТ-ва в Гартфорді, Конн.
50.00 дол. - д-р Михайло і Іванна Яцух,
25.00 дол. - Відділ 106 СУА в Гартфорді, Конн.
10.00 дол. - Петро Вишневський,

спростування

У списку за грудень 1984 року пожертву в сумі 100.00 дол. зложила Евдокія Мартинів, а не „Єдовіка" як подано в пресі.

У списку за жовтень 1984 (X-84), пожертва в сумі 50.00 дол., яку зложила Дарія Дудра в Дітройті, подана два рази.

Товариство Свята Софія - Комісія Патріяршого Фонду - складає щиру подяку усім вельмишановним жертводавцям і збірщикам.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку:

IRS No: 23-74380645

Всі чеки просимо виставляти на:

St. Sophia Religious Association - Patriarchal Fund

та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Rd.
Philadelphia, PA 19117

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН все ще думає відвідати деякі східньоевропейські комуністичні країни під час свого перебування в Европі, куди він вибирається на конференцію сімох індустріяльних держав у травні цього року. Румунія і Мадярщина заявили приватно, що вони радо вітатимуть у себе Президента ЗСА.

ТРИ ДНІ ПЕРЕД ТИМ, як Міхаїл Ґорбачов перебрав провід в СССР, на поличках американських книгарень появилася його біографія пера Т. Дж. Батсона. Автор є одним із передових журналістів щоденника „Ню Йорк Таймс". З уваги на актуальність, видавництво відразу почало друкувати другий її наклад, а автор продав право на переклад на японську мову.

Окружний Комітет Відділів УНСОЮЗУ Ютика-Сиракюзи, Н. Й.

повідомляє, що

в неділю, 24-го березня 1985 р., о год. 2-ій по пол.
в залі Українського Народного Дому
1317 West Fayette Street • Syracuse, N. Y.

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНС ЮТИЦЬКО-СИРАКЮЗЬКОЇ ОКРУГИ

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Вибір президії.
3. Вибір Номінаційної Комісії.
4. Відчитання протоколу з попередніх загальних зборів і його прийняття.
5. Звіти членів Управи: голови, секретаря і касира.
6. Звіт Контрольної Комісії.
7. Дискусія над звітами і уділення абсолюторії уступаючій Управі.
8. Вибір Управи і Контрольної Комісії на рік 1985.
9. Доповідь д-ра ІВАНА О. ФЛИСА, головного предсідника УНС.
10. Дискусія.
11. Затвердження пляну праці на біжучий 1985 рік.
12. Внески, запити і закриття зборів.

До участи в зборах зобов'язані члени Окружної Управи, предсідники, секретарі, касири, конвенційні делеґати й інші урядовці відділових Управ, а саме:

21, 38, 39, 58, 121, 192, 202, 215, 263, 271, 283, 317, 330 і 484.

У зборах візьме участь —

д-р ІВАН О. ФЛИС, головний предсідник УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Іван Чопко *голова* — **Володимир Запаранюк** *почесний голова*
Микола Велич *касир* — **Ярослав Сенишин** *секретар*

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ОКРУГИ ТВЕРДОГО ВУГІЛЛЯ

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в неділю, 24-го березня 1985 р., о год. 2-ій по пол.
в залі української католицької церкви св. Михаїла
при West Oak and 2nd Street, FRAKCVILLE, Pa.

До участи в зборах запрошується всіх Відділових урядовців і конвенційних делеґатів наступних Відділів:

Бервік, 164 і 333
Централія, 90
Фраквілл, 242, 382
Фріленд, 429
Магоней Сиґі, 305
Мек Аду, 7
Майнерсвілл, 78, 129, 265
Мт. Кармел, 2
Шамокін, 1
Шенандоа, 98
Ст. Клер, 9, 31, 228
Пігайтон, 389

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття
2. Вибір Президії для переведення зборів
3. Відчитання протоколу з минулих Річних Зборів
4. Звіти членів Управи і Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами
6. Вибір Управи і Контрольної Комісії на 1985 рік.
7. Доповідь головного касира УНС, УЛЯНИ М. ДЯЧУК
8. Запити до представника Екзекутиви
9. Схвалення пляну праці на біжучий рік
10. Різні справи — закриття нарад

У зборах візьме участь

УЛЯНА М. ДЯЧУК, головний касир УНС

За Окружну Управу:

Тимко Бутрей, голова — Йосиф Чабан, заступник голови
Адольф Словік, касир — **Галина Словік**, секретар

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

В неділю, 24-го березня 1985 р., о год. 4:00 по пол.
в залі Українського Народного Дому
при 831 Джозеф Авеню, РОЧЕСТЕР, Н. Й.

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНС у РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.

до участи в яких запрошені і зобов'язані члени Окружної Управи, представники Відділів та конвенційні делеґати наступних Відділів:

36, 66, 89, 217, 285, 289, 316, 343, 367 та 437

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття
2. Вибір Президії для переведення зборів
3. Відчитання протоколу з минулих Річних Зборів
4. Звіти членів Управи і Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами і їх прийняття
6. Вибір Управи і Контрольної Комісії
7. Слово члена Головного Уряду, СТЕПАНА ГАВРИША, головн. організатора УНС
8. Запити до члена Головного Уряду
9. Схвалення пляну праці на біжучий 1985 рік
10. Внески і запити
11. Закриття Зборів

У зборах візьмуть участь:

СТЕПАН ГАВРИШ, головний організатор УНС
ВОЛОДИМИР ГАВРИЛЯК, головний радний УНС

По Зборах буде ПЕРЕКУСКА

Константин Шевчук, *почесний голова* — **В. Гавриляк**, *голова*
Д. Пристай, *секретар* — **Л. Лилак**, *касир*

Спогад про бл.п. Степана Шипилявого

В 1954 році приняла Централя УККА на працю двох організаторів, Степана Шипилявого і д-ра Івана Заваликута. Їх завданням було оживити чинність відділів УККА в терені, організувати нові відділи, підготовляти віча для збірки Народного Фонду тощо. По цій лінії праці мав я до діла з обома організаторами, бо дуже часто виїжджав у терен з промовами на віча УККА. Обидва організатори гарно вив'язувались із своїх завдань, їхні звіти були життєві зі здоровими пропозиціями, подавали точну характеристику нашого громадського життя, його недоліки та вказували на способи направи.

В цьому відношенні особливо визначався С. Шипилявий. Він мав свій власний стиль і підхід до нашої громади, у своїх виступах користався арґументами чисел, без патріотичної фразеології. Була це ходяча енциклопедія Українського Народного Фонду.

В десятиліття Фонду за роки 1950-1959 виготовив неперевершену працю „Ми у світлі чисел", яка була тоді і назавжди залишиться дзеркалом дійсного стану нашого громадського життя. В ній він виказав те, що многим провідним особам в УККА не дуже то подобалось, бо він взяв їх під свій критичний осуд. А причин до критики було досить, і вона була вповні оправдана. В житті часто буває, що людські помилки не виправляють, а б'ють того, хто їх виявляє. Подібна доля стрінула і наших обох організаторів.

Праця організаторів була для УККА потрібна й корисна та себе вповні оплачувала. Вкажу тільки на одну неділю, десь у 1955 році, на яку проготовив Шипилявий для мене три віча: о год. 12-ій в Лорейні, Огайо, — гарна жертвенна громада, де парохом був о. д-р Пеліх, о год. 3-ій в Клівленді, де на ту неділю призначила церква свій пікнік, а о год. 7-ій в Акроні, Огайо, де парохом був мій земляк о. Феделеш. Із цієї поїздки прислали громади до каси УККА коло 2,300 дол. Сам тільки Клівленд дав 1,500 дол. Пізніше сталось, що Клівленд за цілий рік дав 1,900 дол. На вічах промовляли організатори і представники Централі. На вічах реферував я не тільки працю УККА, але й свою в Пан-Американській Українській Конференції (ПАУК), з терену Об'єднаних Націй, де ми вели корисну працю. Звичайно мав я з собою й листи чужих політичних достойників з багатьох держав, якими явно доводив ужиточність і потребу саме такої праці. Наші громадяни це правильно розуміли й відповідно діяли. Над пізнішим упадком жертвенности наших громад в Централі ніхто основно не застановлявся.

Винагорода за працю була дуже скромна. І так, наприклад, організатор при виїзді в терен дістав на добу 5 дол., з чого мав покрити готель і прохарчування та інше, крім коштів подорожі, які покривались окремо. Навіть як на той час, було це недостатньо. Шипилявий в листі до мене з 18-го серпня 1983 року подає, як то йому і д-рові Заваликутові „інколи приходилось ночувати на станціях Ґрейгавнд". Це ілюструє умови, за яких приходилось людям працювати, а вони таки працювали.

Шипилявий в резиґнаційнім листі до УККА з 18-го грудня 1955 року пише, між іншим, „Так ось бачите моє горе. Ні поправити не можна, ні скаржитися кому. Всі листи-благання упорядкувати спершу самий статут, відтак поступово решту справ — ніхто не читає, а як читає, не бере під учагу, що ж тоді залишається людині?".

В тому самому листі пише далі: „Кільком десяткам партійно заанґажованих громадян залежить на тому, щоб така установа як УККА був, але щоб він ніколи не став сильною установою, щоб він (УККА) не переростав установ старших віком від нього, бо як УККА зміцнів би, цебто його УНФонд досяг до 500,000 дол. і більше, він блиснув би ярким світлом свого авторитету і тоді всі партійні каганці біля нього вилядали б дуже блідо, були б ледве помітні". В листі далі подає цікаву характериститку, що „організація, два представники якої засідають в Екзекутиві, то предсідник тої організації за чотири роки заплатив до УНФонду одного доляра", і запитує „чого ніхто про це не заговорить?" Такі випадки не були єдиними, наприклад, Чикаго мало 60 збірщиків національного датку, громада дістала коло 300 грамот, але до Крайової Ради в 1956 році були з Чикаго вибрані дві особи, що зовсім не платили національного датку. В той час Чикаго було на першому місці в плаченні датку, а пізніше, в наслідок такої „політики", вкладки з Чикаго зменшились на 40 відсотків.

Відійшовши від праці організатора, Шипилявий був ще три роки головою відділу УККА в Баффало, але, як пише в листі, „не було вигляду на поправу, то я всі свої сили, здібности і енерґію віддав Гарвардові (досі Баффало виплатило на Гарвард 208,000 дол.), а також Патріяршому Фондові Баффало має понад 100,000 дол. вплат. Не маю викиду совісти, що я змарнував в Америці свій вік, зробив те, що міг, бо на більше не дав мені Господь ані сил, ані розуму".

Шипилявий, як я його знав, був з ласки Божої організатор, людина пляну й системи, виїмкової скромности, щирої відданости нашій справі, чесноти й праведности. В сороковий день його смерти подала Головна Екзекутива Фонду Катедри Українознавства при Гарвардському університеті, що „він діткнув серця багатьох своєю ідейністю, жертвенністю, працьовитістю та дружньою приємністю". З такими людськими якостями він залишиться і в моїй пам'яті на решту мого життя.

Д-р В. Шандор

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СОФІЯ ТАТАРИНСЬКА, член УНС Відд. 361-го в Ню Йорку, Н.Й., померла 29-го вересня 1984 року на 86-му році життя. Нар. 1898 року у Львові, Україна. Членом УНС стала 1949 року. Залишила у смутку приятелів і знайомих. Похорон відбувся 2-го жовтня 1984 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
С. Чума, секр

СТЕФАН САДОВЕЦЬ, член УНС Відд. 21-го Т-ва „Запорозька Січ" в Джансон Сиґі, Н.Й., помер 13-го жовтня 1984 року на 67-му році життя. Нар. 1916 року в Ню Джерзі. Членом УНС став1930 року. Залишив у смутку дружину Евгенію 3-ох братів: Василя, Андрія і Петра. Похорон відбувся 15-го жовтня 1984 року на цвинтарі православної церкви ім. Св. Івана Хрестителя в Джансон Сиґі, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

Д-р СЕМЕН ФЕДЮК, член УНС Відд. 293-го ім. св. Миколая в Бруклині, Н.Й., помер 17-го жовтня 1984 р. на 74-му році життя. Нар 1910 року в селі Рунгури пов. Коломия, Україна. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дружину Мирославу і сина Станислава. Похорон відбуся 20-го жовтня 1984 року на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Форостина, секр.

СОФІЯ САВРУК, член УНС Відд. 147-го ім. св. Михаїла в Аллентавні, Па., померла 17-го жовтня 1984 року на 78-му році життя. Нар. 5-го лютого 1905 року в Галичині. Членом УНС стала 1928 року. Залишила в смутку внука Давида Антоніка. Похорон відбувся 20-го жовтня 1984 року на цвинтарі св. Марії у Вайтголлі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Катерина Гуцайлюк, секр.

ВАСИЛЬ ТУРЯНСЬКИЙ, член УНС Відд. 316-го Т-ва УНДім в Рочестері, Н.Й., помер20-го жовтня 1984 року на 83-му році життя. Нар. 1901 року в Липиці Долішній, повіт Рогатин, Україна. Членом УНС став 1922 року. Залишив у смутку дружину Катерину і синів Михайла і Джералда. Похорон відбувся 23-го жовтня 1984 року на цвинтарі Овквуд, в Пенфілді, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

ДЕМЯН ШКІРПАН, член УНС Відд. 176-го ім. Тараса Шевченка в Чикаго, Ілл., помер 21-го жовтня 1984 року на 66-му році життя. Нар. 1919 року в Західній Україні. Членом УНС став 1965 року. Залишив у смутку дружину Анну, сестер Марію, Анну та Антоніну; братів Василя і Петра та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтарі Мавнт Говп в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Остап, секр.

СТЕПАН СЕНЬКІВ, член УНС Відд. 45-го Т-ва „Любов" у Філядельфії, Па., помер 19-го жовтня 1984 року на 87-му році життя. нар. 9-го січня 1892 року в селі Язупіль, Станиславів, Україна. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку дочок Вікторію, Марію і Анну з родинами і сина Рассела з родиною. Похорон відбувся 23-го жовтня 1984 року на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

МИКОЛА БУРДЯК, член УНС Відд. 176-го ім. Тараса Шевченка в Чикаго, Ілл., помер 19-го жовтня 1984 року на 91-му році життя. Нар. 1892 року в селі Добра, Західня Україна. Членом УНС став 1920 року. Залишив у смутку дружину Катерину, сина Михайла, доньку Мільку, брата Івана; сестер Анну і Розалію; 5 внуків та ближчу і дальшу родину в Америці та в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі Мт. Говп в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Остап, секр.

СОФІЯ ГНИЛИШИН, член УНС Відд. 217-го ім. св. Йосафата в Рочестері, Н.Й., померла 19-го жовтня 1984 року на 92-му році життя. Нар. 15-го серпня 1892 року в Україні. Членом УНС стала 1933 року. Залишила у смутку сина Михайла, доньку Анну Кетчам і ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 22-го жовтня 1984 року на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Стефан Приймак, секр.

МАРІЯ КУШНІР, член УНС Відд. 383-го ім. свв. Петра і Павла в Бриджпорті, Па., померла 19-го жовтня 1984 року на 87-му році життя. Нар. 1897 року в Остапю - Скалат, Західня Україна. Членом УНС стала 1926 року. Залишила в смутку три дочки Йосифину Биката, Френю Казачесон і Броню Ковач; шість внуків і 3-ох правнуків. Похорон відбувся 23-го жовтня 1984 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Кінґ оф Праша, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Йосиф Хома, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 23-го БЕРЕЗНЯ 1985 р.

Ню Йорк, Н. Й. Річні загальні збори 361-го Відд. Т-ва „Дністер", о год. 2-ій по пол. в Українському Спортовому Клюбі при 122 Друга Авеню. На порядку: звіти уступаючої Управи і вибір нової на 1985 р. Просимо про численну участь. — Управа.

НЕДІЛЯ, 24-го БЕРЕЗНЯ 1985 р.

Лорейн, Огайо. Річні загальні збори Відд. ч. 233, о год. 5-ій веч. в залі УНДому. Проситься чл. прибути. — Ст. Ганчарик, гол., Тетяна Сілецька, секр.

Чикаґо, Ілл. Річні загальні збори Т-ва ім. Дм. Вітовського 301-го Відд., о год. 12-ій дня в приміщенні парафії св. Андрія, Аддісон, Ілл. Присутність всіх чл. обов'язкова. В разі неприсутності статутом передбаченої кількости чл., збори відбудуться годину пізніше. — П. Врублівський, секр.